

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ

§54 ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν
 τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ
 τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς
 ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ
 θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ
 Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην
 τοῦτον· κατακεκρίμενον κατὰ τὸν νόμον·

§55 ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες
 οἱ ἔνδεκα οὗ δειτὰ ἐκ τούτων πράττετε.
 ὥς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος,
 εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται.
 ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ
 ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιγνόμενα.
 ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς
 δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ
 καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου
 πληρὲς τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια
 ἔχοντες παρήσαν.

§56 οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα
 διὰ τῆς ἀγορᾶς
 μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα
 οἷα ἔπασχε.
 λέγεται δ' ἔν ρῆμα
 καὶ τοῦτο αὐτοῦ.
 ὥς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο,
 εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο·
 Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;
 καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν
 ἀναγκαζόμενος
 τὸ κῶνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον
 ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν·
 Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ.
 καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ,
 ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω
 τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν,
 τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος
 μήτε τὸ φρόνιμον
 μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν
 ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

§54 Ὑστερα ἀπ' αὐτό, ὁ κήρυκας των τριάκοντα
 διέταξε τοὺς ἔντεκα νὰ συλλάβουν τὸν Θηραμένην.
 Καὶ ὅταν ἐκεῖνοι μπήκαν μέσα με τοὺς βοηθοὺς
 τοὺς καὶ επικεφαλῆς του τὸν Σάτυρο, τὸν πιο θρασὺ
 καὶ αδιάντροπο ἀπ' ὅλους, εἶπε ὁ Κριτίας. « Σας
 παραδίδουμε, εἶπε, αὐτὸν ἐδῶ, τὸν Θηραμένην ποὺ
 ἔχει κριθεῖ σύμφωνα με τὸν νόμο.

§55 Εσεῖς(οἱ ἔντεκα) αφοῦ τὸν συλλάβετε καὶ αφοῦ
 τὸν μεταφέρετε ὅπου πρέπει νὰ πράξετε αὐτὰ ποὺ
 ἀκολουθοῦν(τὰ περαιτέρω)
 Μόλις εἶπε αὐτὰ (ὁ Κριτίας), τραβούσε ἀπο τὸν βωμό
 ὁ Σάτυρος, τραβούσαν καὶ οἱ ὑπηρέτες. Ὁ Θηραμένης
 ὅπως ἦταν φυσικὸ ἐπικαλοῦνταν τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς
 ἀνθρώπους νὰ δοῦν αὐτὰ ποὺ γίνονταν. Ἡ βουλή δεν
 ἀντιδρούσε ἐπειδὴ ἐβλεπε καὶ αὐτοὺς ποὺ
 βρίσκονταν κοντὰ στο κιγκλίδωμα οτι εἶναι ὅμοιοι με
 τὸν Σάτυρο καὶ ἐπειδὴ ἤξερε(ἡ βουλή) οτι
 παρεβρίσκονταν ἐκεῖ με μαχαίρια.

§56 Εκεῖνοι ἔσυραν τὸν ἄνδρα διαμέσου
 τῆς ἀγορᾶς φωνάζοντας με πολὺ δυνατὴ
 φωνὴ τι πάθαινε. Καὶ λέγεται καὶ ἓνας
 δικὸς τοῦ λόγος: Ὅταν ὁ Σάτυρος τοῦ
 εἶπε οτι θα κλάψει πικρά ἀν δεν σιωπήσει
 τοῦ ἀπάντησε ρωτώντας: "Καὶ ἀν
 σιωπήσω δεν θα κλάψω πικρά;" εἶπε. Καὶ
 ὅταν βέβαια ἤπιε τὸ κῶνειο ἐπειδὴ
 ἀναγκαζόταν νὰ πεθάνει ἔλεγαν οτι αὐτός
 ,αφοῦ ἔριξε κάτω τὸ υπόλοιπο τοῦ
 ποτηριοῦ τοῦ εἶπε: "Αὐτὸ ἀς εἶναι στὴν
 υγεία τοῦ ωραίου μας Κριτία". Καὶ
 γνωρίζω βέβαια καλὰ αὐτό, οτι δηλαδὴ
 αὐτὰ τὰ λόγια (τοῦ Θηραμένη) δεν ἦταν
 ἀξιόλογα, κρίνω ὅμως πολὺ θαυμαστό
 στοιχεῖο αὐτοῦ τοῦ ἀνδρα αὐτό, οτι
 δηλαδὴ ,ἐνῶ ὁ θάνατος βρισκόταν κοντὰ
 τοῦ δεν ἔχασε οὔτε τὴν αυτοκυριαρχία
 τοῦ οὔτε καὶ τὴν παιγνιώδη διάθεση τοῦ.

Γραμματικές επισημάνσεις

Δευτερεύουσες προτάσεις

§54

- **Εισελθόντες**:εισέρχομαι.Αόριστος 'β':εισήλθον
- **ήγοῦμαι**:είμαι επικεφαλής,εξουσιάζω
- **ὁ θρασύς,σέος**.Βλέπε Γραμματική σελίδα 101-102
- **ὁ ἀναιδής,οῦς**. Βλέπε Γραμματική σελίδα 109
- **κρίνω**:μέλλοντας ≥ κρινῶ,αόριστος≥ ἔκρινα:**190**

§55

- **λαβόντες**:μετοχή αορίστου β' του ρ.λαμβάνω
- **ἀπαγαγόντες**: μετοχή αορίστου β' του ρ.ἀπάγω.
- **εἶπεν**:αόριστος 'β του ρήματος λέγω . Για τον Αόριστο β' βλέπε Γραμματική σελίδα **194**
- **ὀρώσα:ὀρῶ.Κλίνεται κατά το τιμῶ.Γραμμ.σελ.200**
- **ἔλκω**:βλέπε Γραμματική σελίδα 199
- **πλήρες,ους**: . Βλέπε Γραμματική σελίδα 110

§56

- ✓ **ἔπασχε**:πάσχω.Αόριστος β':ἔπαθον
- ✓ **ἐπήρετο:αόριστος β' του ἐπερωτῶ**
- ✓ **ἀπολιπεῖν**:απαρεμφ.αορίστου β' του ἀπολείπω
- ✓ **ἔπιε:αόριστος 'β του ρημ. πίνω.Μέλλ.:πίομαι**
- ✓ **μάλα**:πολύ.Βλέπε Γραμματ.σελ.127/2

ΚΛΙΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ

ὁ πέμψας, ἡ πέμψασα,το πέμψαν:Βλ. Γραμ.σελ.114/1

ὁ λύων,ἡ λύουσα, τό λῡον.Βλέπε Γραμ.σελ.116/5

ὁ ὀρῶν,ἡὀρῶσα,τό ὀρῶν: Βλέπε Γραμ.σελ.117/6

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. **Λαβόντες,ὀρῶσα**:να κλίνετε τις μετοχές στο ίδιο γένος και στους δύο αριθμούς στον ίδιο χρόνο .
2. **Εἶπεν,ὀρῶσα**:να κλίνετε την προστακτική του αορίστου β' και να γράψετε τοσπαρέμφατο και τις μετοχές του ίδιου χρόνου.
3. **ἐρωτῶ,λείπω,ἔλκω**:να γράψετε τους αρχικούς χρόνους των ρημάτων στο πίσω μέρος του τετραδίου σας
4. **τούτου,ὕμεις**: να κλιθούν οι αντωνυμίες και στους δύο αριθμούς.
5. **μεγάλη, τῷ καλῷ**: γράψε τους αντίστοιχους τύπους στους άλλους βαθμούς.Βλέπε και σελ. 124 Γραμμ.
6. Κλίνε την εξής συνεκφορά: **ὁ θρασύς και ἀναιδής ἀνὴρ**

ΓΕΝΙΚΕΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράψτε μερικές ομόριζες λέξεις στα αρχαία ελληνικά της μετοχής εἰκός.
2. Γράψτε σύντομες προτάσεις(5) στα νέα ελληνικά με λέξεις ετυμολογικά συγγενείς με το ρήμα πράττω.
3. Με ποιες λέξεις του κειμένου σχετίζονται ετυμολογικά οι παρακάτω;
Αναίδεια,παράδοση,κρίμα,λαβή,ένδεια,κάτοψη,γένος,απαγωγή,απρόσκλητος,σχέση
κάτοπτρο,ομοίωση,αιδεσιμώτατος,σχήμα,επίκληση,λαβίδα,όραμα,όψη,δώρο,κατακριτέος,πληρότητα,εἰδωλο,ύποπτος

§55

- **οὐ δεῖ**:δευτερεύουσα αναφορική πρόταση που εισάγεται με το αναφορικό (τοπικό(επίρρημα οὐ
- **ὥς δὲ ταῦτα εἶπεν**: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που εισάγεται με το χρον.σύνδεσμο ὥς
- **ὥσπερ εἰκός ἦν**: δευτερεύουσα αναφορική παραβολική πρόταση.Εισάγεται με το αναφορικό ὥσπερ
- **ὅτι ἐνχειρίδια ἔχοντες παρήσαν**: δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση.Εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο ὅτι και επέχει ρόλο αντικειμένου στο ρήμα οὐκ ἄγνοοῦντες

§56

- **οἷα ἔπασχε**: Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση που εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία οἷα και εκφέρεται με οριστική . Παίζει ρόλο αντικειμένου στη μετοχή δηλοῦντα της κύριας πρότασης.
- **ὥς εἶπεν ὁ Σάτυρος**:Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο ὥς και εκφέρεται με οριστική αορίστου.
- **ὅτι οἰμῶξοιτο**:Δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση που εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο ὅτι,εκφέρεται με οριστική και παίζει ρόλο αντικειμένου στο ρήμα εἶπεν
- **εἰ μὴ σιωπήσειεν**:δευτερεύουσα υποθετική πρόταση που εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο εἰ και εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου.Δηλώνει το προσδοκώμενο
- **Ἄν δὲ σιωπῶ** : δευτερεύουσα υποθετική πρόταση που εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο εἰ και εκφέρεται με υποτακτική.Δηλώνει το προσδοκώμενο
- ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε**: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο ἐπεὶ, εκφέρεται με οριστική αορίστου γιατί δηλώνει το πραγματικό στο παρελθόν
- **ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα**:Δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση που εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο ὅτι,εκφέρεται με οριστική και παίζει ρόλο αντικειμένου στο ρήμα ἄγνοῶ της κύριας πρότασης

Συντακτικός χαρακτηρισμός επιλεγμένων λέξεων

§54

ἐπὶ τὸνΘηραμένην:εμπρόθετος προσδ.της εχθρικής διάθεσης
ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες:ονομαστική απόλυτος χρον.μετοχή
ἡγουμένου Σατύρου:γενική απόλυτος τροπική μετοχή
τοῦ θραυστάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου:ομοιόπτωτοι ονοματικοί προσδιορισμοί(παράθεση) στο Σατύρου
κατακεκρίμενον:επιθετική μετοχή/ο οποίος έχει κριθεί

§55

οἱ ἔνδεκα: ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός στο ὕμεις
(παράθεση)

τὰ ἐκ τούτων:αντικείμενο στο ρήμα πράττετε

§56

τῇ φωνῇ:δοτική του μέσου

ταῦτα: υποκείμενο(αττική σύνταξη)

ἀγαστόν: Κατηγορούμενο του αντικειμένου τοῦτο λόγω του κρίνω

ἀπολιπεῖν: ειδικόσπαρέμφατο ως επεξήγηση στο ἐκεῖνο